



MEVZUAT SİRKÜLERİ

2023/58 14/11/2023

İLETİŞİM BİLGİLERİ

ADRES:
İçerenköy Çayır Cad. Nehir
Plaza No:9/25
34752 Ataşehir- İstanbul

TELEFON:
0216 213 0550

WEB SİTESİ:
www.eccdenetim.com
www.Andersen.com

E-POSTA:
sirkuler@tr.Andersen.com

Kredi Kullanan Şirketlerin TC Merkez Bankası Raporlamalarında Değişiklikler Yapılmıştır

T.C. Merkez Bankası tarafından 8 Kasım 2023 tarihli Resmi Gazete'de kredi kullanan Şirketleri ilgilendiren bir Yönetmelik değişikliği yayınlanmıştır. Yapılan bu değişiklikle, firmaların, döviz varlık ve yükümlülüklerine ilişkin olarak Merkez Bankasına yapmakla yükümlü olduğu döviz pozisyon raporlamasında sadeleştirme ve kapsam değişikliğine gidilmiştir. Yapılan değişiklikler özü itibariyle aşağıdaki gibidir.

TCMB Özet Döviz Pozisyon Raporlaması uygulamasına son verilmiştir.

2023 yılı Mart ayında başlatılan, sonrasında yürürlüğe girişi ertelenen 10 milyon Türk lirası ve üzeri toplam nakdi ve gayri nakdi kredi bakiyesi bulunan firmalardan alınan Özet Döviz Pozisyon Raporlaması uygulamasına son verilmiştir. Konuya ilişkin açıklama, TCMB'nin 8 Kasım 2023 tarihli duyurusu ile yapılmıştır. Duyuru metni Sirkülerimizin 1 numaralı ekinde yer almaktadır.

Sistematik Risk Veri Takip Sistemi Kapsamı Genişletilmiştir.

Finansal istikrarı sağlayıcı yönde para ve döviz piyasaları ile ilgili düzenleyici tedbirleri almak T.C. Merkez Bankası'nın görevleri arasındadır. T.C. Merkez Bankası bu görevini yerine getirmek amacıyla 2018 yılından itibaren Sistemik Risk Veri Takip (SRVT) Sistemi adı altında bir uygulama yürütmektedir.

SRVT Sistemi kapsamındaki döviz pozisyon raporlaması kapsamına giren firmaların tespitinde temel ölçü 15 milyon ABD doları ve üzeri yabancı para kredi yükümlülüğü bulunmasıdır. Söz konusu şart 2024 yılı başı itibariyle toplam nakdi kredi bakiyesi 100 milyon Türk lirası ve üzerinde olma veya geçmiş bir yıllık hesap dönemindeki net satış hasılatı veya aktif büyüklüğü 500 milyon Türk lirası ve üzerinde olma şeklinde değiştirilmiştir. Yapılan bu değişiklikle 15 milyon ABD Doları (yaklaşık 450 milyon TL) üzerinde yabancı para kredi kullanan Şirketlerle sınırlı olan uygulama, 100 milyon Türk Lirasına düşürülmüş ve ayrıca 500 milyon TL üstünde bilanço toplamı olan veya bu tutarın üzerinde yıllık satışları olan Şirketleri de kapsayacak şekilde genişletilmiştir.

Konuya ilişkin 17 Şubat 2018 tarihli Resmi Gazete'de Döviz Pozisyonunu Etkileyen İşlemlerin Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Tarafından İzlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in bazı maddeleri 8 Kasım 2023 tarihli Resmi Gazetede yayınlanan bir yönetmelikle değiştirilmiştir.

Bu Yönetmelikte 8 Kasım 2023 tarihinde yapılan en önemli değişiklik, yönetmeliğin 5'nci maddesinde yapılan ve SRVT sistemi kapsamına giren firmaları belirleyen düzenlemedir. Kapsama giren firmalar 1 Ocak 2024 tarihinden itibaren aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

31/12/2023 tarihine kadar Sistemik Risk Veri Takip (SRVT) Sistemi kapsama giren şirketler	1/1/2024 tarihinden itibaren Sistemik Risk Veri Takip (SRVT) Sistemi kapsamındaki şirketler
Yurt içinden ve yurt dışından sağlanan yabancı para nakdi krediler ile döviz endeksli kredilerinin toplamı ilgili aylık hesap döneminin son iş günü itibarıyla 15 milyon ABD doları ve üstünde olan firmalar	Yurt içinden ve yurt dışından sağlanan toplam nakdi kredi bakiyesi ilgili aylık hesap döneminin son iş günü itibarıyla 100 milyon TL ve üzerinde olan firmalar veya geçmiş bir yıllık hesap dönemindeki net satış hasılatı veya aktif büyüklüğü 500 milyon TL ve üzerinde olan firmalar,

Konuya ilişkin düzenlemeyi yapan 17 Şubat 2018 tarihli Resmi Gazete'de DÖVİZ POZİSYONUNU ETKİLEYEN İŞLEMLERİN TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI TARAFINDAN İZLENMESİNE İLİŞKİN USUL VE ESASLAR HAKKINDA YÖNETMELİK'in 5'nci maddesinin 2023 itibarıyla geçerli hali ve 1 Ocak 2024'ten itibaren geçerli olacak halleri aşağıdaki gibidir.

Tebliğ'in 31 Aralık 2023 tarihine kadar geçerli hali	Tebliğ'in 1 Ocak 2024 tarihinden itibaren geçerli hali
Yükümlülük MADDE 5 – (1) Yurt içinden ve yurt dışından sağlanan yabancı para nakdi krediler ile döviz endeksli kredilerinin toplamı ilgili (Ek ibare:RG-24/2/2021-31405) aylık hesap döneminin son iş günü itibarıyla 15 milyon ABD doları ve üstünde olan firmalar , veri formu ile talep edilen bilgileri, açıklama formuna uygun olarak Bankaya müteakip (Değişik ibare:RG-24/2/2021-31405) aydan itibaren bildirmekle yükümlüdür. Kredi tutarlarının ABD doları karşılığı ilgili dönemin son iş gününe ilişkin Resmî Gazete'de yayımlanan döviz alış kuru kullanılarak belirlenir.	Yükümlülük MADDE 5 – (1) Yurt içinden ve yurt dışından sağlanan toplam nakdi kredi bakiyesi ilgili aylık hesap döneminin son iş günü itibarıyla 100 milyon TL ve üzerinde olan firmalar ile geçmiş bir yıllık hesap dönemindeki net satış hasılatı veya aktif büyüklüğü 500 milyon TL ve üzerinde olan firmalar , veri formu ile talep edilen bilgileri, açıklama formuna uygun olarak Bankaya müteakip aydan itibaren bildirmekle yükümlüdür. Yabancı para cinsinden kredi tutarlarının TL karşılığı ilgili dönemin son iş gününe ilişkin Resmî Gazete'de yayımlanan döviz alış kuru kullanılarak belirlenir.
(2) Bildirimle yükümlü olup olunmadığının belirlenmesinde, firmanın yabancı para nakdi kredileri ile döviz endeksli kredileri toplamı	(2) Bildirimle yükümlü olup olunmadığının belirlenmesinde, firmanın toplam nakdi kredi bakiyesi hesaplanırken varsa son hesap

hesaplanırken varsa son hesap dönemine ilişkin TMS'lere göre hazırlanan finansal durum tablosu, TMS'lere göre hazırlanmış finansal durum tablosunun bulunmaması durumunda ise vergi mevzuatı çerçevesinde kamu idarelerine sunulmak üzere hazırlanan bilanço dikkate alınır.	dönemine ilişkin TMS'lere göre hazırlanan finansal durum tablosu, TMS'lere göre hazırlanmış finansal durum tablosunun bulunmaması durumunda ise vergi mevzuatı çerçevesinde kamu idarelerine sunulmak üzere hazırlanan bilanço; net satış hasılatı ve aktif büyüklüğü hesaplanırken vergi mevzuatı çerçevesinde kamu idarelerine sunulmak üzere hazırlanan yıllık kurumlar vergisi beyannamesi dikkate alınır.
(3) Bildirimle yükümlü olan firmanın, yabancı para nakdi krediler ile dövizde endeksli kredileri toplamı Bankaca tanımlanan sınırın altında kalması durumunda, müteakip yıllık hesap döneminden itibaren bildirim yükümlülüğü sona erer.	(3) Bildirimle yükümlü olan firmanın, toplam nakdi kredi bakiyesi, net satış hasılatı veya aktif büyüklüğünün Bankaca tanımlanan sınırların altında kalması durumunda, müteakip yıllık hesap döneminden itibaren bildirim yükümlülüğü sona erer.
(4) (Mülga:RG-24/2/2021-31405)	(4) Firmanın bildirim yükümlülüğü bulunup bulunmadığına ilişkin takip sorumluluğu firma yönetimine aittir. Bununla birlikte, firmaya bildirim yükümlülüğüne ilişkin Bankanın belirleyeceği usul ve esaslara göre bilgilendirme, firmanın en yüksek nakdi kredi bakiyesinin olduğu kredi veya finansman sağlayan kuruluş tarafından ayrıca yapılır.
(5) Firma yönetimi Bankaya bildirilecek verilerin tam ve doğru olmasından sorumludur.	(5) Firma yönetimi Bankaya bildirilecek verilerin tam ve doğru olmasından sorumludur.
(6) (Ek:RG-19/9/2018-30540) (Mülga:RG-24/2/2021-31405)	(6) Bildirim yükümlülüğünün belirlenmesinde dikkate alınan kredi, net satış hasılatı ve aktif büyüklükleri, Banka tarafından uygulama talimatı ile güncellenebilir.

Yapılan değişiklikte dikkat çeken noktalar aşağıdaki gibidir.

- Yönetmeliğin değişiklik öncesi hali sadece döviz ve dövizli endeksli kredi kullananları kapsarken, yeni halinde her türlü nakdi kredi kapsama girmiştir.
- Kapsama girmek için gerekli kredi rakamı 15 milyon USD'den (yaklaşık 450 milyon TL) den, 100 milyon TL'ye düşürülmüştür.
- Yıllık net satış hasılatı veya bilanço aktif büyüklüğü 500 milyon TL üstü olan bütün firmalar kapsama dahil edilmiştir.

Yapılan düzenlemeler sonucunda, kapsama giren firma sayısında önemli bir artış beklenebilir.

Yapılan bu Yönetmelik Değişikliğinin bir sonucu olarak, 1 Ocak 2024 tarihinden itibaren, yurt içinden ve yurt dışından sağlanan toplam nakdi kredi bakiyesi ilgili aylık hesap döneminin son iş günü itibarıyla 100 milyon TL ve üzerinde olan firmalar ile geçmiş bir yıllık hesap dönemindeki net satış hasılatı veya aktif büyüklüğü 500 milyon TL ve üzerinde olan firmalar,

veri formu ile talep edilen bilgileri, açıklama formuna uygun olarak Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'na müteakip aydan itibaren bildirmekle yükümlüdürler.

Konuya ilişkin TC Merkez Bankası Duyurusu ve Yönetmelik Değişiklikleri Sirkülerimiz eklerinde yer almaktadır.

Saygılarımızla,

Dr. Celal Çelik
Yeminli Mali Müşavir

EKLER:

1. TC Merkez Bankası'nın internet sitesinde yayınlanan 8 Kasım 2023 tarih ve 2023-43 sayılı Basın Duyurusu
2. 8 Kasım 2023 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan TCMB Yönetmeliği.

EK:1 TCMB BASIN DUYURUSU

Sayı: 2023-43

8 Kasım 2023

Özet Döviz Pozisyon Raporlamasının Kaldırılması ve Sistemik Risk Veri Takip Sistemi Kapsam Değişikliği Hakkında Basın Duyurusu

8 Kasım 2023 tarih ve 32363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Döviz Pozisyonunu Etkileyen İşlemlerin Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Tarafından İzlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik” ile 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 28 Kasım 2017 ve 7061 sayılı Kanunla yeniden düzenlenen 44 üncü maddesi kapsamında; firmaların, döviz varlık ve yükümlülüklerine ilişkin olarak Merkez Bankasına yapmakla yükümlü olduğu döviz pozisyon raporlamasında sadeleştirme ve kapsam değişikliğine gidilmiştir.

Düzenleme kapsamında; 2023 yılı Mart ayında başlatılan, 10 milyon Türk lirası ve üzeri toplam nakdi ve gayrinakdi kredi bakiyesi bulunan firmalardan alınan Özet Döviz Pozisyon Raporlaması uygulamasına son verilmiştir.

Bununla birlikte, 2018 yılından itibaren uygulanmakta olan Sistemik Risk Veri Takip Sistemi kapsamındaki döviz pozisyon raporlamasının firma kapsamı, firmaların ülke ekonomisi içerisindeki temsil düzeyini artırmak amacıyla yeniden düzenlenmiştir. Buna göre, raporlama kapsamına girecek firmaların tespitinde öngörülen 15 milyon ABD doları ve üzeri yabancı para kredi yükümlülüğü bulunma şartı, toplam nakdi kredi bakiyesi ilgili aylık hesap döneminin son iş günü itibarıyla 100 milyon Türk lirası ve üzerinde olma veya geçmiş bir yıllık hesap dönemindeki net satış hasılatı veya aktif büyüklüğü 500 milyon Türk lirası ve üzerinde olma şeklinde değiştirilmiştir.

Kapsam değişikliği ile birlikte, mevcut detaylı raporlama formatının sadeleştirilerek firmalara raporlama işlemlerinde kolaylık sağlanması planlanmaktadır.

Kamuoyunun bilgisine sunulur.

İletişim

Ayrıntılı bilgi için basin@tcmb.gov.tr e-posta adresine elektronik posta gönderilebilir.

EK:2 TCMB YÖNETMELİK DÜZENLEMESİ

8 Kasım 2023 ÇARŞAMBA

Resmî Gazete

Sayı : 32363

YÖNETMELİK

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasından:

**DÖVİZ POZİSYONUNU ETKİLEYEN İŞLEMLERİN TÜRKİYE CUMHURİYET
MERKEZ BANKASI TARAFINDAN İZLENMESİNE İLİŞKİN USUL
VE ESASLAR HAKKINDA YÖNETMELİKTE DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK**

MADDE 1- 17/2/2018 tarihli ve 30335 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Döviz Pozisyonunu Etkileyen İşlemlerin Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Tarafından İzlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (e) ve (ğ) bentleri yürürlükten kaldırılmış, aynı fıkra aşağıdaki bent eklenmiştir.

“o) Kredi veya finansman sağlayan kuruluş: 5411 sayılı Bankacılık Kanununda belirtilen kredi verme, faktoring ve finansal kiralama faaliyetlerinde bulunan banka ve finansal kuruluşları,”

MADDE 2- Aynı Yönetmeliğin 5 inci maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, aynı maddenin dördüncü ve altıncı fıkraları aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“(1) Yurt içinden ve yurt dışından sağlanan toplam nakdi kredi bakiyesi ilgili aylık hesap döneminin son iş günü itibarıyla 100 milyon TL ve üzerinde olan firmalar ile geçmiş bir yıllık hesap dönemindeki net satış hasılatı veya aktif büyüklüğü 500 milyon TL ve üzerinde olan firmalar, veri formu ile talep edilen bilgileri, açıklama formuna uygun olarak Bankaya müteakip aydan itibaren bildirmekle yükümlüdür. Yabancı para cinsinden kredi tutarlarının TL karşılığı ilgili dönemin son iş gününe ilişkin Resmî Gazete’de yayımlanan döviz alış kuru kullanılarak belirlenir.

(2) Bildirimle yükümlü olup olunmadığının belirlenmesinde, firmanın toplam nakdi kredi bakiyesi hesaplanırken varsa son hesap dönemine ilişkin TMS’lere göre hazırlanan finansal durum tablosu, TMS’lere göre hazırlanmış finansal durum tablosunun bulunmaması durumunda ise vergi mevzuatı çerçevesinde kamu idarelerine sunulmak üzere hazırlanan bilanço; net satış hasılatı ve aktif büyüklüğü hesaplanırken vergi mevzuatı çerçevesinde kamu idarelerine sunulmak üzere hazırlanan yıllık kurumlar vergisi beyannamesi dikkate alınır.

(3) Bildirimle yükümlü olan firmanın, toplam nakdi kredi bakiyesi, net satış hasılatı veya aktif büyüklüğünün Bankaca tanımlanan sınırların altında kalması durumunda, müteakip yıllık hesap döneminden itibaren bildirim yükümlülüğü sona erer.”

“(4) Firmanın bildirim yükümlülüğü bulunup bulunmadığına ilişkin takip sorumluluğu firma yönetimine aittir. Bununla birlikte, firmaya bildirim yükümlülüğüne ilişkin Bankanın belirleyeceği usul ve esaslara göre bilgilendirme, firmanın en yüksek nakdi kredi bakiyesinin olduğu kredi veya finansman sağlayan kuruluş tarafından ayrıca yapılır.”

“(6) Bildirim yükümlülüğünün belirlenmesinde dikkate alınan kredi, net satış hasılatı ve aktif büyüklükleri, Banka tarafından uygulama talimatı ile güncellenebilir.”

MADDE 3- Aynı Yönetmeliğin 9 uncu maddesinin altıncı fıkrasında yer alan “elektronik imza oluşturma aracı ile veya” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 4- Aynı Yönetmeliğin 10 uncu maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “doğrulama kodları, uyarılar, hatırlatmalar, onay bildirimleri ve benzeri” ibaresi ile “Sistemden gönderilecek kısa mesaj ve/veya” ibaresi yürürlükten kaldırılmış, aynı maddenin üçüncü fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “olarak” ibaresinden sonra gelmek üzere “resmi yazı ve/veya” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 5- Bu Yönetmelik 1/1/2024 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6- Bu Yönetmelik hükümlerini Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanı yürütür.